

BORIS AKUNIN

ŠNIAPU ROMANAS

Sofoklis

BORIS AKUNIN

ŠNIPIU ROMANAS

Iš rusų kalbos vertė *Sigitas Parulskis*

Sofoklis
Vilnius, 2013

PROLOGAS

Geniali kiaulė

Marmuriniame kabinete raudonomis sienomis prie palisandro rašomojo stalo sėdėjo trys žmonės.

Du tylėjo, vienas kalbėjo – iš pradžių létai, tarsi nenoromis, nuolat pirštais trindamas paburkusius vokus, paskui vis garsiau, energingiau. Galiausiai pašoko, pradėjo vaikštinéti palei stalą, energingai apsisukdamas ant pakulnių ir nervingai mostaguodamas rankomis. Žydros akys émė švytęti, balsas skambėjo ir vibravo, skruosto raumuo rūsciai trūkčiojo, tačiau burna tebebuvo rami ir lūpų kampučiuose galėjai ižvelgti svajingos šypsenos atspindžius.

Klausytojai (vienas jų vilkėjo juodą admirolo, kitas – pilką generolo uniformą) puikiai žinojo, kad kalbėjimas, kuriamė supinamas vangumas ir spaudimas, šnabždėjimas ir šūksniai, tikslūs skaičiai ir įkvėptas šamanavimas, téra tik profesionalaus oratoriaus triukai, ir vis dėlto norom nenorom savo kailiu galėjo patirti tos keistos, visam pasauliui pažįstamos šypsenélės magiją.

Kalbėjo galingiausios Europos valstybės diktatorius, žemėje labiausiai dievinamas ir stipriausiai neapkenčiamas žmogus.

Jo klausési karinės žvalgybos viršininkas ir jo pavaduotojas, iškvesti į Reicho kanceliariją slaptam posèdžiui, nuo kurio baigties priklausė, gyvens ar mirs dešimtys milijonų žmonių.

Tačiau besišypsantis žmogus liepsnojančiomis akimis kalbėjo ne apie mirtį, o apie laimę.

– ...Vokiečių tautos laimė, jos ateitis pastatyta ant kortos. Dar prieš dvi savaites atrodė, kad mūsų padėtis tvirta, o perspektyvos grandiozinės. Tačiau mūsų priešų jugoslaviškoji avantiūra privertė mane pristabdyti pasirengimą „Barbarosai“. Teko skubiai gesinti gaisrą, kilusį užnugaryje. Mažatikiai pradėjo šnabždėti, kad proga praleista, kad plano vykdymą teks atidėti ligi kito pavasario. Ir ką gi? – Jis pirštais staigiai nusitvėrė smailios nosies galą, stipriai peštelėjo siaurus dygius ūselius. – Pateikiau pasauliuui dar vieną pamoką, sutriuškinau jugoslavų armiją per vieną savaitę! Karinė operacija prasidejo balandžio šeštają, o šiandien, balandžio dvylktąją, ją galima laikyti pasibaigusia triumfu. – Jis trumpam nutilo, smakras niūriai nusileido, ant kaktos įkypai užkrito plaukų sruoga, balsas susilpnėjo. – ... Bet trisdešimties divizijų permetimas iš Rytų į Vakarus, paskui iš Vakarų į Rytus atima daug brangaus laiko. Smogti gegužės penkioliktąją, kaip buvo numatyta plane, nepavyks. Generalinis šstabas praneša, kad mes dabar niekaip negalėtume pradėti anksčiau nei antrą, o gal ir trečią birželio dekadą. Svarbiausias klausimas – ar mes įstengsime per tokį ribotą laikotarpį, ligi žiemos pradžios, įvykdyti numatytas užduotis: sunaikinti pagrindines Raudonosios armijos pajėgas ir pasiekti Archangelsko–Volgos ruožą. Mes tikėjomės penkių mėnesių, o lieka tik keturi. Man pranešama, kad būtent šio nugvelbto mėnesio mums pritrūks pasiekti galutinę pergalę. Gal iš tiesų geriau palaukti kitų metų?

Neužtikrintai kilstelėjo virpančią ranką, pasitrynė smilkinį. Pečiai sulinko, tarsi prislėgti sunkios atsakomybės, akys sielvartingai užsimerkė.

Dabar pauzė užsitiesė – ko gero, pusę minutės.

Žvalgybos viršininkas, dar nesenas, bet visiškai žilas žmogus, atsargiai pašnairavo į savo padėjėją. Tas šiek tiek susiraukė, o tai reiškė: viskas jau nuspresta, kam šie teatriniai triukai?

Reicho kancleris pakėlė galvą – plačiai atmerktose akyse švystėjo nepalaužiamą valią.

– Ponai gudročiai nesupranta paprasčiausio dalyko! – Perskrodė orą sugniaužtu kumščiu. – Lavina, pajudėjusi nuo viršūnės, negali sustoti. Bet kas, atsidūrės jos kelyje, pražus. Judėjimas – pergalė, bet koks stabtelėjimas – žlugimas. Taip, Jugoslavijoje mes prarasime visą mėnesį. Dabar „Barbaros“ planas tampa dar rizikingesnis. Bet aš žinau, kuo mes kompensuosime prarastą laiką. Ligi šiol mes kliovėmės karine persvara: žmonėmis, technika, strategija. Mūsų negasdino, kad bolševikai pasirengę gintis. Atvirkščiai, mes norėjome, kad jie pasienyje būtų sukaupę kuo daugiau pajėgų – tuomet mes būtume sunaikinę Raudonąją armiją po pirmojo antpuolio. Bet dabar grumtynės su gerai pasirengusiu priešu per daug pavojingos: mes negalime įklimpti besikaudami pasienyje, o paskui ilgai persekioti gerokai aplamdytą, bet nepalaužtą priešą. Smūgis turi būti ne tik triuškinamas, bet ir, – reikšminga pauzė, – netikėtas.

Admirolas ir jo pavaduotojas né nesusižvalgė palinko į prieķį. Abiejų veidai buvo kaip ir anksčiau bejausmiai, bet generolas ranka nesąmoningai palietė dešinę ausį – po kadaise patirtos kontūzijos ja neprigirdėjo.

Sustojęs diktatorius žvelgė į juos iš viršaus.

– Taip taip, ponai, jums nepasigirdo. Smūgis turi užklupti priešą netikėtai. Susiklosčius tokiai situacijai netikėtumo veiksnyς įgauna svarbiausią, netgi lemiamą reikšmę.

Žvalgybos viršininkas kostelėjės tyliai pasakė:

– Bet tai visiškai neįmanoma, mano Fiureri. Kampanijai Rytuose mes ruošiamės jau keletą mėnesių. Prie Rusijos sienos, nuo Baltijos ligi Juodosios jūros, vyksta penki su puse milijono kareivių, tūkstančiai lėktuvų ir tankų. Istorijoje dar nebuvo tokio masto kariuomenės pergabėjimo. Mes neketiname savo pasirengimo slėpti nuo NKVD. Bet kokiu atveju tai būtų nerealu. Koks giciai gali būti netikėtumas?

– Nežinau! – Reichskanclerio veidas buvo akmeninis, ant krūtinės sunertos rankos jau nebevirpėjo. – I šį klausimą man

atsakysite jūs. Ir ne vėliau kaip per dvidešimt keturias valandas. Abveras tam ir įkurtas, kad išspreštų neįmanomas užduotis!

– O jeigu užduotis pasirodys esanti neišsprendžiama?

Kuo garsiau ir griežčiau kalbėjo Fiureris, tuo švelniau ir dusliau skambėjo admirolo balsas.

– Tada aš atsisakysiu „Barbarosos“... – Diktatoriaus veidu perbėgo drebulys. – Nestatysi Reicho likimo ant visiškai silpnos kortos.

Fiureris staigiai pasilenkė, padėjo ranką ant pinto admirolo antpečio.

– Bet jūs išspresite man šią užduotį, aš jus pažįstu. Tikslią puolimo datą paskirsiu tik tada, kai jūs man garantuosite netikėtumą. Kariuomenei išskleisti į kovos rikiuotę prireiks dešimties parų. Vadinasi, data X – tai jūsų raporto diena plius dar dešimt dienų... Viskas, ponai. Eikite, galvokite.

Žvalgybos vadovai létai atsistojø. Nužvelgës jü paniurusius veidus reichskandleris gùžteléjo pečiais ir atlaidžiai pridûrë:

– Duosiu jums užuominą. Taikykités į Aziatą, visa kita nesvarbu. Ir dar. Nereikia jokių prūsiškų subtilių terlionių. Patvirtinsiu bet kokias priemones, bet kokias. Kad tik bùtų rezultatas. Taigi po dvidešimt keturių valandų jūs pateiksite man sprendimą. Arba jo ieškos kiti.

Ir didysis diktatorius palinko prie dokumentų leisdamas suprasti, kad pasitarimas baigtas.

* * *

Admirolas ir generolas tylédami žingsniavo porfyru papuoštų pompastiškų salių anfilada – pro šviesiaplaukius leibšandarto sargybinius, stovinčius po sparnus išskleidusiais imperijos ereliais, vainikuojančiais milžiniškas bronzines duris.

Vosstraséje, prie vakarinio Reicho kanceliarijos jéjimo, laukë juodas opelis – nelabai naujas ir, palyginti su greta stovinčiais limuzinais, nenušveistas ligi akinančio spindesio. Admirolas nemégo išorinių efektų.

Besileidžianti saulė užliejo granito laiptus švelniu karminu. Abvero vadovai nusileido jais griežtai pagal hierarchiją: priekyje žingsniavo viršininkas, paskui jį pagarbiai pusę žingsnio atsilikęs pavaduotojas, taip pat žilas, liesas, ramių judesių vyras – savojo viršininko šešėlis, nebent pastebimai aukštesnis, bet šešėlis šiuo pavakario metu ir turėjo būti kiek ilgesnis. Tačiau įsitaisės ant sėdynės, nuo vairuotojo atitvertos garso nepraleidžiančia pertvara, generolas liovėsi laikytis subordinacijos.

– Kaip tau tai patinka, Vili? – piktais ištarė jis ir pradėjo barbenti pirštais sau per kelj.

– Hm, taip, – neaiškiai atsakė admirolas.

Abu patylėjo, vienas žiūrėdamas į kairę, į tuščios britų ambasados langus, kitas – į dešinę, kur iš karto už niūraus Prūsų kultūros ministerijos pastato buvo įsikūrusi TSRS atstovybė.

Limuzinas pasuko į Unter den Linden gatvę, kur vietoj garsiųjų neseniai iškirstų liepų styrojo marmurinių kolonų eilė su ereliais ir vėliavomis.

– O tu ką pasakysi, Zepai? Mašina švari, iš ryto patikrinta, taigi gali kalbėt drąsiai.

Generolo nereikėjo ilgai įkalbinėti. Jis iškošė:

– Kiaulė. Vulgari savimyla kiaulė. Ačiū Dievui, man tenka juo grožėtis rečiau nei tau.

– Tas tiesa, kad jis kiaulė, – sutiko admirolas, – bet juk geniali. Ir svarbiausia, tai kiaulei velniškai sekasi. Per aną karą vargome su Serbija ketverius metus, o jis susidorovo per savaitę. Žvelkime į padėtį blaiviai. Po revoliucijos Vokietija pavirto mėšlo krūva, ir be tokio meitėlio mes nebūtume išsikapstę iš šūdo.

Pavaduotojas, regis, su tuo sutiko. Bet jo pyktį pakeitė niurzgėjimas:

– Geriau mes būtume Jugoslavijoje įklimpę bent dviem mėnesiams. Tada problema savaime išsisprestę, o dabar nei šis, nei tas. Po naujos pergalės kiaulė dar labiau įsiaudrino, dar labiau įtikėjo savo žvaigžde.

– O gal jis iš tiesų turi laimingą žvaigždę? – filosofiškai ištarė admirolas.

– Galbūt. Bet aš ne žvaigždininkas. Aš informacinių ir dezinformacinių strategijų specialistas. Ir dar siauros specializacijos chirurgas.

Viršininkas, įvertinęs metaforą, nusišypsojo.

– Ką gi, užsiimkime savo darbu, Zepai, o žvaigždžių išsidėsty-mą palikime Viešpačiui Dievui.

* * *

Opelis išvažiavo į Tirpico krantinę, kur aukščiausiosios vadovybės pastate buvo žvalgybos viršininko kabinetas. Po ketvirčio valandos se-ni bičiuliai sėdėjo patogiuose krėsluose vienas priešais kitą ir gérė tirštą rytielišką kavą, kurią išvirė admirolo tarnas alžyrietas. Ant abvero šefo kelių saldžiai snaudė takṣu veislės kalė Sabina, apmauta aptemptomis tamsiai raudonomis trikotažinėmis kelnaitėmis. Jai prasidėjo ruja, ir šeimininkas ją pasiėmė iš namų, kad neerzintų patino Seplio.

Admirolo kabinetas buvo visiška marmurinės salės, kurioje reichskancleris priėmė žvalgybininkus, priešingybė. Gana ankštas, kukliai įrengtas kambarys dvelkė ramybę ir namais. Ant sienų kabancios nuotraukos (ankstesni žvalgybos vadovai, taip pat asmeninis šeimininko draugas generolas Frankas) priminė gimi-naičių portretus. Net žemėlapiai ant sienų neskatino galvoti apie geopolitiką, o žadino vaizduotę, keldami mintis apie egzotiškas jūras ir tolimas keliones, – prie to prisidėjo ir kabineto šeimininko uniforma, ir kreiserio modelis, stovintis ant rašomojo stalo.

Ant stalo buvo ir dar vienas neįprastas dalykas, gerai paži-tamas visam centriniam aparatui – trys bronzinės beždžionėlės: viena letenėlėmis dengėsi burną, kita ausis, trečia akis. Admirolas pasirąžė, atsainiai paglostė visų trijų galvas – taip elgdavosi visada, kai ypač susikaupdavo.

– Abvere manoma, kad tai žvalgybos simbolis: mokėk žiūrėti, mokėk klausyti ir žinok, ką reikia nutylėti, – pasakė generolas. – Bet,

mano nuomone, geras žvalgas visada turi būti pasirengęs matyti ir girdėti, o burną naudoti tam, kad apdumtų priešui akis.

– Žinoma. – Admirolas kasė ilgą aksominę Sabinos ausį – taksas markstėsi kaip katė. – Mano beždžionynas – ne žvalgybos simbolis. Tai priminimas sau pačiam budizmo priesako, be kurio neįmanoma pasiekti nušvitimo: nestebék blogio, negirdék blogio, netark blogio.

Pavaduotojas šyptelėjo:

– Atleisk, Vili, tačiau į teisuolių tu nepanašus. Ne tokia mudviejų veiklos sritis.

Nusišypsojo ir viršininkas:

– Aš ne toks išpuikęs, kad laikyčiau save gérlio kariu. Seniai gyvenu pasaulyje, bet dar nė sykio nemačiau, kad géris susigrumtų su blogiu. Visada tik vienas blogis kariauja su kitu blogiu. Todėl, drauguži, aš niekados neturėjau didelio pasirinkimo. Bet aš didžiuojuosi tuo, kad visą laiką buvau už mažesnį blogį. Bent jau nuoširdžiai tuo tikėjau ir iki šiol dar tikiu...

Šeimininkas kalbėjo neskubėdamas, sklandžiai, generolas tingesėjo jam pritardamas, bet abu galvojo visai apie ką kita, o tai galiausiai ir paaiškėjo, kai admirolas be jokio perėjimo, nekeisdamas intonacijos, staiga pasakė:

– Tik pamanyk, a? „Aš atsisakysiu „Barbarosos“.“ Nė velnio jis neatsisakys, tiesiog po dvidešimt keturių valandų vietoj mūsų paskirs kitus vykdytojus. O gal tegul ir paskiria?

Generolas klausėsi dėmesingai, bet kol kas tylėjo.

– Ne, netinka, – pats sau atsakė admirolas. – Ir ne dėl to, kad tokia įvykių eiga mudviem asmeniškai gręstų rimtais nemalonumais. Problema kita: niekas, išskyrus mudu, šio rebusuo neišspręs. Prigalvos kokių nors niekų, ir kiaulė visa tai praris, nes trauktis negali ir nenori. Ir užuot kariavę trumpai, mes kariausim ilgai ir šimtą sykių bjauriau. Kaip pasakė vienas išminčius, nemalonumas geriau už nelaimę, o nelaimė geriau už katastrofą. Ir vėl aš stoju mažesniojo blogio pusėn, taip pasipriešindamas didžiajam blogiui.

Pavaduotojas krenkštelėjo.

– Vili, tu per daug mėgsti filosofuoti. Metas suformuluoti užduoties sąlygas.

– Ką gi, pamėginkime, – mažomis rankutėmis nuolankiai skėstelėjo Admirolas. – Turime pasiekti, kad rusai, kaip sako jū pačių patarlė, matytų medžius, bet nesusigaudytų, kad tai tamsus miškas, kuriame slepiasi aštriadančiai vilkai.

– Patarlė skamba ne visai taip, bet nesvarbu.

– Jeigu nesvarbu, tai ir nepertraukinėk manęs, – atsikirto viršininkas.

Beje, susižodžiavimas nebuvo rimtas. Admirolas tėsė:

– Taigi rusai priešais save mato du šimtus pulti pasirengusių divizijų, bet tai matydami turi būti tvirtai įsitikinę, kad Vokietija jų nepuls.

Jis iškalbingai gūžtelėjo pečiais.

Pavaduotojas pratęsė:

– Neužmiršk ir to, kad tarybinė žvalgyba tikriausiai jau iššniukštinėjo apie „Barbarosos“ planą, kad ji kas dieną gauna nerimą keliančios informacijos iš šimtų skirtingų šaltinių. Pats žinai, kad NKVD atkuria savo vokiškąją kryptį, ir tuo užsiima senas mano pažįstamas, labai pavojingas priešininkas.

– Kuo sudėtingesnė kliūtis, tuo mažesnė gėda nesékmės atveju, – pacitavo generolas dar vieną Rytų išminties perlą. – Pradėkime nuo to, kas akivaizdu. Pirmas punktas – diplomatija. Ribentropas turi suaktyvinti slaptąsias derybas su Molotovu dėl strateginės Vokietijos, Tarybų Sąjungos ir Japonijos sąjungos. Pirmasis šių derybų žingsnis bus japonų ir bolševikų neutraliteto pakto pasirašymas. Diplomatus kuruos Užsienio skyrius. Antras punktas – popierinis tigras...

– Kaip man igriso tavo rytietiškos įmantrybės, – neištvérė generolas. – Koks dar tigras?

– Anglija. Kalbėdamas viešai ir ypač uždaruose posėdžiuose Fiureris turėtų vaidinti, kad paranojiškai bijo nenugalėtojo Albiono.

Šis vaidmuo mūsiškiams porakanopiu puičiai pavyks. Generalinis štabas skubiai užsiims veržlaus žygio per Turkiją į Iraną ir Artimuosius Rytus, prie Sueco kanalo parengimu, kad nukirstume bambagyslę, jungiančią Londoną su pagrindinėmis kolonijomis. Darbas vyks laikantis griežčiausio slaptumo, bet kruopščiai suplanavus informacijos nutekėjimą. Operaciją kuruoja skyrius Abveras-1. Toliau. Kiekvienam armijos grupių „Šiaurė“, „Centras“ ir „Pietūs“ kariniam daliniui priskirti anglų ir arabų kalbų vertėjus. Tuo užsiims pasienio apygardą abvero padaliniai. Toliau. Į Iraną per tarybinę teritoriją pasiūsime daugybę agentų. Priedangą užtikrins grupė „Ost“. Su antruoju punktu lyg ir baigta, imkimės trečiojo: „Vilkas! Vilkas!“ Atleisk, Zepai, – kilstelėjo aukštyn delnus admirolas. – Užmiršau, kad nemégsti alegorijų. Turiu galvoje alegorinį pasakojimą apie juokdarį, kuris nuolat šaukė: „Vilkas! Vilkas!“, ir galiausiai juo niekas nebetikėjo. Bus keletas netikrų aliarmų: iš pradžių rusai gaus informacijos, kad mes, nepaisydami gaišaties Jugoslavijoje, vis dėlto pulsime gegužės penkioliktają; paskui – kad karas prasidės dvidešimtą dieną, paskui – kad birželio pirmają. Informaciją paskleisime per mums žinomus įtakinges tarybinius agentus, kad diskredituotume juos Maskvos akyse. Tuo pasirūpinsių pats asmeniškai. Na, ką manai?

– Kaip garnyras neblogai, – nutęsė generolas, žiūrėdamas į šalį ir tankiai mirksédamas. – Bet ko verti bulvių košė ir rūgštūs kopūstai be gero gabalo mėsos?

– Sutinku. Kad pasisektų, reikia tam tikro baigiamojo potėpio, tikslaus dūrio, atlanko teisingai apskaičiuotą akimirką. Ir tik tada, šiam planui pavykus, bus galima nustatyti tikslią puolimo datą ir valandą. O jeigu nepasiseks... Viską atšaukti... – Admirolas prisimerkė, įsižiūrėdamas į savo pavaduotojo veidą, bet šis, regis, nelabai jo klausėsi. – Aha. Iš padažnėjusio mirksėjimo spėju, kad tavo smegenys pradėjo veikti. Nagi, nagi.

– Žinai, Vili, kiaulė iš tiesų ištarė raktinių žodžių. Klausyk.

Pašnekovai palinko vienas prie kito, ir generolas pradėjo greitai kažką berti, vos spėdamas paskui savo mintis. Skubėdamas jis praleisdavo žodžius ir ištisus frazių gabalus, bet admirolui užteko ir tiek, jis energingai linkčiojo. Taksas émë neramiai sukioti galvą, cypteléjo, nušoko ant grindų.

Viršininkas ir pavaduotojas nuolatos nutraukdavo ir įsiterpda-
vo į vienas kito kalbą, bet tai visiškai netrukdė diskutuoti. Dabar
jiedu jautési puikiai ir labiausiai, ko gero, priminé du džiazo mu-
zikantus pačiame improvizacijos įkarštyje.

Jeigu kas nors pašalinis būtų pasiklausęs šio padriko pokalbio,
vargu ar būtų ką nors supratęs.

- Asmenybës vaidmuo istorijoje, – mesdavo repliką vienas.
- Sausa teorija, drauguži, – supratinai linksėdavo kitas.
- Kaip padaryti, kad pro medžius nepamatytų miško? O juk
visiškai paprastai! – šaukė generolas.
- Ir néra čia ko blaškytis, – antrino jam admirolas. – O tai
žvalgyba, kontržvalgyba, NKVD, NKGB, ryšių tarnyba – velnias
koją nusilaužtų... Bergždžias laiko švaistymas!

Ketvirtį valandos taip nesuprantamai pasišnekéjė, jie atsilošė į
krėslų atkaltes ir patenkinti užsirūkė cigarus.

- Ką gi, koncepcija yra, – pūsteléjo melsvų dūmų debesį admirolas. – Ir nebloga.

Generolas buvo kur kas kategoriškesnis:

- Vienintelė įmanoma.
- Sékmës tikimybë?

Pavaduotojas pagalvojęs pasakė:

- Penkiasdešimt procentų.
- Ką gi, ne taip ir mažai. Mūsų laimingoji kiaulė kartais pasi-
kliaudavo ir mažesnëm galimybëm. Tikiuosi, tu supranti, Zepai,
kad jei bus pralaiméta, teks užmokëti savo kailiu?
- Argi dirbant mūsų darbą kada nors buvo kitaip? – nerū-
pestingai trūkteléjo petį generolas. – Tik anksčiau prieš tave

padėdavo revolverį su viena kulką, o dabar pakabins ant mésininko kablio. Iš esmés nedidelis skirtumas.

Abu seni bičiuliai linksmai nusijuokė, jų nuotaika buvo puiki. Admirolas užgesino cigarą.

– Na, gerai. O kas? Juk viskas priklauso nuo vykdytojo. Tai turėtų būti aukščiausios klasės agentas, kitaip penkiasdešimt procentų gali neišdegti. Ką manai?

– Vaseris, – tvirtai pasakė generolas. Akivaizdu, kad ši klausimą jis jau buvo apmastęs.

Žvalgybos viršininko veidas persimainė. Kostelėjo kartą, kitą. Padelsė rinkdamas tinkamus žodžius.

– Zepai, drauguži, tu juk žinai... Kai žūklėje naudojamas gyvas jaukas, pastarojo šansai, švelniai tariant, nedideli. Ypač jeigu jaukas sėkmingai prarytas. Iš tiesų, to jau per daug. Tu juk ne fanaticas.

Raukšlės sausame pavaduotojo veide tapo griežtesnės.

– Aš ne fanaticas, bet savo amatą gerbiu. Ir kiekvieną akimirką esu pasirengęs užmokėti viskuo, ką turiu. Beje, gyvybe taip pat. Galiu tame patikinti, Vaseris iš to paties molio. Tai tiek apie emocijas. O dabar iš esmés. Rengiau agentą Vaserį kai kam panašaus ilgus metus. Jis šiai užduočiai idealiai tinka pagal visus požymius: ir pagal asmenines savybes, ir mokymą, ir biografiją. Sakau tai visiškai objektyviai. Gerai, paklauskime savęs taip: kas, jei ne

– Vaseris?

Jie ilgai tylėdami žiūrėjo vienas į kitą. Generolo veidas atrodė visiškai bejausmis, o admirolas akivaizdžiai jaudinosi.

– Tu teisus, Zepai, – galiausiai pasakė jis ir vėl sukosejo. – Tu geriausias iš geriausiuju. O Vaseris – tinkamiausias pasirinkimas. Ko gero, mes galime tikėtis ne penkiasdešimties, o visų šešiasdešimties procentų.

PIRMAS SKYRIUS

Švarus nokautas

— Daugiau į korpusą taikyk, neatsidenk, ir be fokusų, pažišt tu aš tave, atgrubnagi, — į pakaušį bambėjo Vasilkovas.

O Jegoras jo nesiklausė. Pirma, Vasilkovas skiedė — jis nepažinojo Jegoro, nes klube dirbo visai neseniai. Antra, jis nė iš tolo neprilygsta ankstesniams treneriui, dėdei Liošai. Ir atsitiktu man taip, prieš pat čempionatą dėdei Liošai įraitė griežtą papeikimą ir nušalino nuo darbo už politinę trumparegystę — jo brolis pasirodė esąs kenkėjas. Trečia, tas Vasilkovas buvo kažkoks nenustygtantis, nervingas. O dėl „fokusų“ ir „atgrubnagio“ tai jau visai nusišnekėjo.

Vasilkovą suprasti galima. Kolektyvo dar nepažiusta, reputacijos nepelnė, o rodikliai — blogiau nebūna: visus vaikinus vieną paskui kitą išmušė per atrenkamąsias, vienintelis Jegoras pasiekė pusfinalį. Pernai „Dinamo“ sportininkai laimėjo auksą, bronzą, dar tris vietas pirmame dešimtuke, o šiemet štai kokia gėda, neregėtas skandalas.

— Dorinai, svarbiausia, kad neužmirštum: laimi Maskvos čempionatą — gali manyti, kad jau sporto meistras. Aš tau garantuoju. O birželį Sąjungos čempionatas, pats pagalvok, — moraliskai skatinio Vasilkovas, tačiau neišlaikė ir pabaigė gailiu balsu: — Jegorai, atsilaikyk, a?

— Nesinervinkit, drauge vyresnysis leitenante, viskas bus ažurbonžur, — mostelėjo Jegoras ir akimirką apmirė prieš uždangą, ruošdamasis pasirodyti publikai.

Teisingas pasirodymas žiūrovams – tai nusiteikimas, tai paraška. Tarsi literatūros kūrinio epigrafas. Žiūrovai turi iš karto pamatyti: šitas pergalę išplėš dantimis, galą gaus, bet nenusileis. Ir tada pradeda gerbti. O salės nuotaika akimirksniu persiduoda priešininkui. Žodžiu, ištisa psichologija.

Pasirodė Jegoras gražiai: vilkėjo chalatą (raudonos ir baltos spalvos, užsienietišką), ant kaklo mėlynas rankšluostis. Lengva spyruokliuojančia eisena užkopė į ringą, o informuojantis teisėjas dudeno į mikrofoną:

– Antrojo vidutinio svorio „Dinamo“ sporto draugijos čempionas, pirmo atskyrio sportininkas Jegoras Dorinas. Trisdešimt penkios kovos, dvidešimt devynios pergalės.

„Iš jų keturiolika laimėta švarių nokautų“, – mintyse pridūrė Jegoras, kad sustiprintų tikėjimą pergale.

Numetė chalatą sekundantui. Pajudino dvigalvius raumenis, paskui krūtinės raumenis, krestelėjo kuodą.

Jo šukuosena buvo ypatinga: užpakalyje ir iš šonų nuskusta plikai, o priekyje užauginta ilga, gelsva sruoga. Kai krestelėdavo ją nuo kaktos, atrodydavo įspūdingai.

Šiandien vyravo prieškai nusiteikę žiūrovai. Čia, Aviachimo kultūros rūmuose, buvo kariškių treniruočių bazė, vadinas, tai jų teritorija. Palaikytį „Dinamo“ sportininkų atėjo nedaug, sėdi būrelis, jiems nejauku. O Jegorui neblogai. Kai žiūrovai nepalančiaus, dar geriau. Sustiprina kovotojo savybes.

Jis tyčia plačiausiai išsišiepė publikai, apnuogindamas savo puikius baltus dantis. Dantų milteliais „Iljičiaus lemputė“ juos šveisdavo du kartus per dieną, mažiausiai po penkias minutes. Nes dailią šypseną ir merginos mègsta, ir vadovybè vertina.

– Vaipykis, vaipykis, – šuktelėjo kažkas iš pirmos eilės. – Tuojau tau Serioga kramtykles perskaičiuos!

Jegoras susiraukė, išgirdės nekultūringą repliką, tačiau nesiteikė nei atsakyti, nei žvilgtelėti į žiūrovą, juo labiau kad jau buvo pristatomas varžovas, ir kur kas iškilmingiau nei jis:

– Dukart TSRS čempionatų prizininkas, sporto meistras Sergejus Kriukovas! Keturiaskint dvikovų, trisdešimt viena pergalė! Darbininkų ir valstiečių Raudonosios armijos sporto klubas!

Žiūrovai suriaumojo, prapliupo ploti, bet Jegoras į juos nežiūrėjo, visą dėmesį sukaupė į priešininką. Dabar, per keletą sekundžių, likusių ligi gongo, reikėjo apsispręsti dėl pagrindinio dalyko – kovos taktikos. Kiekvienas judesys, žvilgsnis, mimika – viskas svarbu.

Jeigu priešininkas nervinasi, matyti kad ir menkiausi nepasitikėjimo požymiai, tokį nuo pat pirmųjų sekundžių reikia pradėti įnirtingai spausti, kad sugniuždytum morališkai, priverustum susitaikyti su pralaimėjimu.

Daug pavojingesni vangūs, apsnūdė tipai. Tie nuobodos, nusiteikę patikimai gintis, niekada nerizikuja, siekia tame išsekinti. Visose šešiose pralaimėtose kovose (penkios taškais, viena, ak, nokautu) Jegoras nusileido štai tokiems atsarguoliams. Laimė, vidutinio svorio kategorijoje jų palyginti mažai – tokią dažniausiai pasitaiko tarp sunkiasvorii.

Sergejus Kriukovas, kaip iš karto suprato Jegoras, priklausė trečiajai rūšiai – nenuoramų. Šokčiojo vietoje, iš nekantrumo kandžiojo lūpas, purtė galvą – žodžiu, veržesi į peštynes.

Nenuoramoms Jegoras taikė savo taktiką, su jais jis pats virsdavo atsarguoliu.

– Bokšas!

Pirmą raundą Dorinas vien tik kruopščiai, atsargiai gynési. Kariškis puldinėjo, tvatijo ir iš dešinės, ir iš kairės, bet nė sykio deramai nepataikė, keletas praslystančių smūgių nesiskaito. Jegoras tyčia nė karto neatsakė.

Žiūrovai ragino saviškį, nedrąsiam „Dinamo“ kovotojui švilpė ir trypė.

Per pertrauką aplinkui blaškėsi Vasilkovas – tauškė kažkokias nesąmones, bet Jegoras jo nesiklausė. Stebėjo priešininką. Regis, vaikinas tvirtas, nepanašu, kad būtų pavargės. Tai blogai. Mače penki raundai, Kriukovas nespės nusilpti. Vadinasi, reikia kiek pakeisti taktiką.

Antrame raunde Dorinas stiprius smūgius atremdavo, o porą trejetą silpniesnių praleido. Akies krašteliu stebėjo laikrodį. Likus dešimčiai sekundžių ligi pertraukos, leidosi, kad smūgis kabliu iš dešinės pataikytų į žandikaulį, ir nugriuvo.

Visi žiūrovai pašoko iš vietų, vargšelis Vasilkovas stvėrėsi už galvos. Bet teisėjui suskaičiavus ligi aštuonių, nuskambėjo gongas. Tarsi išgelbėdamas Doriną.

Treneris jau nieko nebesakė, tik dūsavo ir beviltiškai lingavo galvą. Tiesą sakant, reikėjo tyčia prakišti mačą, kad Vasilkovą išgrūstų iš klubo ir sugrąžintų dėdę Liošą. Bet juk nesugrąžins.

Trečiame raunde priešininkas galvojo tik viena – kaip greičiau pribaigti paliegėlį. Visiškai užmiršo apie gynybą. Porą sykių taip atsidengė, kad buvo galima jam neblogai užvažiuoti, bet Jegoras nebuvo šimtu procentų tikras dėl nokauto, o paprastu nokdaueni jis būtų sugriovęs visą sumanymą. Kriukovas būtų susipratęs, kad yra kvailinamas, ir ligi mačo pabaigos būtų atsitraukęs į akliną gynybą, ir taškais jo jau nebūtum pasivijęs.

Pagaliau kariškis atsidengė kaip reikiant, ir tada jau Dorinas nesuklydo, atliko labai kultūringą smūgį – iš kairės tiesiai į tarpuakį.

Kriukovas nuvirto ir daugiau nebepakilo. Žiūrovai ne iš karto suprato, kad viskas, kinas baigėsi, ijunkite šviesas.

Kol buvo skelbiama pergalė, kol teisėjas kėlė aukštyn Jegoro ranką, tas greitosiomis peržvelgė salę – pasidomėjo kadrų klausimu.

Kadrų buvo, ir vienas netgi labai neblogas: rusvaplaukė, sėdėjo greta leitenanto tankisto, bet žiūréjo ne į kavalieriją, o į nugalėtoją, ir teisingai žiūréjo – susižavėjusi. Kitomis aplinkybėmis Dorinas būtinai pikiruotų jos link (apie santykius su dailiaja lytimi jis dažniausiai galvodavo aviacijos terminais), ir tada jau laikykis, tankiste.

1941-ieji. Vokiečiai kuria slaptą planą, kaip sunaikinti Raudonąją armiją. Maskvoje jie turi ypač slaptą šnipą. Tačiau rusai išsiaiškino, kada turi pasirodyti ryšininkas. Jie ketina sukeisti ryšininką su savo agentu ir taip prisikasti iki vokiečių šnipo. Labiausiai šiai užduočiai tinkta jaunesnysis leitenantas Jegoras Dorinas. Blondinas mėlynakis boksininkas puikiai kalba vokiškai, mokęsi ypatingosios paskirties mokykloje, yra greitas ir sumanus. Bet ar jis sugebės užtikrinti operacijos sékmę?

Borisas Akuninas (g. 1956) – populiarus Rusijos vertėjas, literatūrologas, visuomenės veikėjas, daugiau nei dvidešimties knygų autorius. Jis išgarsėjo vos išleidęs pirmajį detektyvą „Azazelis“ 1998 m.

